

Zawarcie umowy o wykonanie usługi a swoboda umów w kontekście wynagrodzenia

MADEJCZYK

KANCELARIA
P R A W N A

Zasada swobody umów

- Art. 353¹ Kodeksu Cywilnego - Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego

Swoboda umów jako konstytucyjna podstawa

- Art. 31 ust. 1 i 2 Konstytucji RP gwarantują wolność każdego człowieka.
- Trybunał Konstytucyjny w wyr. z 29.4.2003 r. (SK 24/02, OTK-A 2003, Nr 4, poz. 33), w którego uzasadnieniu poddano konstytucyjnej analizie zasadę swobody umów, podkreślił, że swobody zdefiniowane w art. 31 ust. 1 i 2 Konstytucji RP mają zastosowanie nie tylko do relacji obywatela z państwem, **ale także do stosunków pomiędzy osobami fizycznymi. Z art. 31 Konstytucji RP wynika, że nie wolno nikogo zmuszać do zawarcia umowy lub zakazywać mu zawarcia umowy, ani narzucać mu osoby kontrahenta czy konkretnej treści zawieranej umowy, chyba że przepis szczególny wprowadzałby od tego wyjątki.**

Płaszczyzny zasady swobody umów

- Można wskazać pięć płaszczyzn (wymiarów) treści zasady swobody umów, które można wyrazić przez pięć pytań, jakie mogą postawić strony rozważające zawarcie umowy:
- 1) czy umowę w ogóle zawrzeć,
- 2) z kim umowę zawrzeć,
- 3) **jaką treść nadać zawieranej umowie,**
- 4) w jakiej formie zawrzeć umowę,
- 5) jakiemu prawu poddać umowę (jakiemu prawu ma być właściwe dla oceny stosunku prawnego między stronami, którego źródłem jest zawierana umowa).

Art. 353¹ kodeksu cywilnego - zasada swobody umów a treść umowy

Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego

Przedmiot Umowy

Sposób określenia
wynagrodzenia i termin
jego zapłaty

Czas wykonania
przedmiotu umowy

Sposób określenia wynagrodzenia

Dowolność w granicach ustawy (swoboda umów)

- **Wysokość wynagrodzenia można określić przez wskazanie podstaw do jego ustalenia (cennik, regulamin),**
 - Cennik roboczogodzin
 - Cennik materiału/części
- **Wynagrodzenie kosztorysowe,**
 - Oględziny i kosztorys przedwykonawczy w oparciu o system kalkulacyjny/w oparciu o stawki własne
 - Wynikowo w oparciu o system kalkulacyjny/ w oparciu o stawki własne
 - **Wynagrodzenie ryczałtowe. – bez systemu kosztorysowanie na ryczałtowe wykonanie usługi**

Wskazanie podstaw do ustalenia wynagrodzenia

- W wypadku gdy strony nie zamierzają (albo nie mogą) określić w umowie wysokości wynagrodzenia za wykonane świadczenie *expressis verbis*, wysokość wynagrodzenia może być określona przez wskazanie podstaw do jego ustalenia.
- Wskazanie podstaw do ustalenia wynagrodzenia może polegać w szczególności na odwołaniu się w umowie do określonych cenników, norm, stawek, kosztów, narzutów itp., w oparciu o które możliwe będzie ustalenie obowiązującego strony wynagrodzenia
- Nie ma obowiązku korzystania z systemów kalkulacyjnych

Wynagrodzenie kosztorysowe

W modelu kosztorysowym strony uzgadniają, że podstawę ustalenia wysokości wynagrodzenia stanowi zestawienie planowanych prac i przewidywanych kosztów ze wskazaniem określonych cen jednostkowych, stawek (np. robocizny), a niekiedy także jednostek obmiarowych.

Nie ma obowiązku korzystania z systemów kalkulacyjnych

Wynagrodzenie ryczałtowe

- Jeżeli strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, Wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac.
- Ustalona przez strony kwota ryczałtu określa z góry wysokość należnego przyjmującemu zamówienie świadczenia pieniężnego, przy czym jest to wartość ostateczna, niezmienna i niezależna od rzeczywistego rozmiaru świadczenia niepieniężnego, które przyjmujący zamówienie spełnił (nakładu pracy, ilości materiału zużytego do wykonania świadczenia). W ramach modelu ryczałtowego Wykonawca ponosi zatem pełne ryzyko dokonywanego przy zawarciu umowy oszacowania swojego nakładu pracy.

Wymóg jasnego określenia ceny - konsument

- W wypadku jednak gdy zamawiającym jest konsument, a umowa jest zawierana w zakresie działalności przedsiębiorstwa przyjmującego zamówienie, należy konsumenta poinformować **o łącznej cenie lub wynagrodzeniu za świadczenie wraz z podatkami**, a gdy charakter przedmiotu świadczenia nie pozwala, rozsądnie oceniając, na wcześniejsze obliczenie ich wysokości - **sposobie, w jaki będą one obliczane**, a także opłatach za dostarczenie, usługi pocztowe oraz jakichkolwiek innych kosztach, a gdy nie można ustalić wysokości tych opłat - o obowiązku ich uiszczenia; (art. 8 ust 3 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta).
- Zagadnienie wynagrodzenia musi być określone jasno, w sposób niebudzący wątpliwości
- Jeżeli w stosunkach z udziałem konsumentów umowa zostanie zawarta na podstawie wzorca umownego, niejednoznaczność postanowień dotyczących wynagrodzenia tłumaczona będzie zgodnie z zasadą in dubio contra proferentem (art. 385 § 2 zdanie drugie k.c.).